

sygn. akt VII U 1408/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

5 stycznia 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Kosicka

po rozpoznaniu 5 stycznia 2022 r. na posiedzeniu niejawnym w Warszawie

odwołania J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W.

z 23 czerwca 2021 r., znak (...)

o wypłatę emerytury

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 1408/21

UZASADNIENIE

J. M. 30 sierpnia 2021 r. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z 23 czerwca 2021 r. znak: (...). Odwołujący wniósł o zmianę skarżonej decyzji i przyznanie prawa do świadczenia emerytalnego z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, pobieranego równoległe z emeryturą wojskową. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, że pełnił służbę zawodową w Wojsku Polskim przez 16 lat, tj. do stycznia 1995 r. Następnie przez około 18 lat pracował w ramach stosunku pracy, a jego pracodawcy odprowadzali należne składki (odwołanie k. 10 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy wyjaśnił, że na mocy skarżonej decyzji przyznał wnioskodawcy emeryturę w oparciu o przepisy ustawy emerytalnej, przy czym wypłata świadczenia została zawieszona, ponieważ ubezpieczony pobiera emeryturę z Wojskowego Biura Emerytalnego. Odnosząc się do argumentacji odwołującego organ rentowy powołał się na treść art. 2 ust. 1 i art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej oraz art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin wskazując, że z uwagi na przytoczone przepisy nie jest możliwe wypłacanie obu świadczeń (odpowiedź na odwołanie k. 3-4 a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. M. ma prawo do emerytury wojskowej przyznane na podstawie decyzji Wojskowego Biura Emerytalnego z 23 stycznia 1996 r. znak: (...). Do ustalenia prawa do emerytury wojskowej oraz wysokości świadczenia ubezpieczonemu przyjęto procentowy wymiar emerytury w wymiarze 56,69%, na który złożył się okres służby wojskowej od 1 sierpnia 1973 r. do 3 stycznia 1995 r. w wymiarze 21 lat, 5 miesięcy i 3 dni (decyzja WBE z 23.01.1996 r. k. 19 a.e.r.).

Po przejściu na emeryturę wojskową J. M. był zatrudniony w ramach stosunku pracy w (...) S.A. od 15 lutego 1995 r. do 31 sierpnia 2003 r., w (...) S.A. od 19 stycznia do 14 czerwca 2004 r., w Banku (...) S.A. od 15 czerwca 2004 r. do 30 września 2007 r. w (...) Banku (...) S.A. od 1 października 2007 r. do 31 stycznia 2013 r. (świadczenia pracy:

z 16.04.2004 r. k.134 a.e.r., z 30.08.2021 r., z 14.06.2004 r. k.133 a.e.r., z 28.09.2007 r. k.132 a.e.r., zaświadczenie z 8.08.2013 r. k.176 a.e.r.).

Okres zatrudnienia w (...) S.A., (...) S.A., Banku (...) S.A. i (...) został doliczony odwołującemu do wysługi emerytalnej jako okres zatrudnienia po zwolnieniu ze służby wojskowej na podstawie decyzji Wojskowego Biura Emerytalnego z 18 listopada 2009 r. i z 10 lipca 2012 r. Doliczenie ww. okresu zatrudnienia miało wpływ na wysokość emerytury, której wymiar procentowy na podstawie decyzji z 18 listopada 2009 r. podwyższono do 74,88%, a na podstawie decyzji z 10 lipca 2012 r. – do 75,00% (decyzje WBE: z 18.11.2009 r. k141; z 10.07.2012 r. k.170 a e.r.).

Na 1 marca 2021 r. wysokość emerytury wojskowej J. M., z uwzględnieniem waloryzacji, wynosiła 4 565,49 zł (decyzja (...) z 5.03.2021 r. k. 207 a.e.r.).

J. M. 10 maja 2021 r. zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. z wnioskiem o emeryturę. Po rozpoznaniu wniosku organ rentowy decyzją z 23 czerwca 2021 r. znak: (...) przyznał odwołującemu emeryturę obliczoną na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Świadczenie wyniosło 4088,98 zł. Organ rentowy zawiesił wypłatę emerytury, ponieważ odwołujący pobiera emeryturę wojskową, informując, że wypłacane może być wyłącznie jedno świadczenie – wyższe lub wybrane przez ubezpieczonego (wniosek o emeryturę, k. 1-3 a.r.; decyzja ZUS z 23.06.2021 r. k.11 a.r.).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie zebranych w sprawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach rentowych (a.r.), z wymienieniem kart poszczególnych akt. Dowody te nie budziły zastrzeżeń i zostały uznane przez sąd w całości za wiarygodne. Stan faktyczny był przy tym bezsporny, spór koncentrował się natomiast na interpretacji przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem sporu w toczącym się postępowaniu jest prawo ubezpieczonego J. M. do wypłaty zawieszony emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w sytuacji zbiegu tego świadczenia z emeryturą wojskową.

Sąd, analizując wskazany problem, miał na względzie, że zagadnienie pobierania zbiegających się świadczeń emerytalnych i rentowych, w tym emerytury nabywanej z powszechnego ubezpieczenia społecznego oraz wojskowej emerytury czy renty inwalidzkiej przyznawanej w oparciu o przepisy dotyczące zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, jest objęte regulacją art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r., poz. 291 – dalej jako ustawa emerytalna), który wprowadza regułę pobierania jednego świadczenia. Z tego wynika, że w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty uregulowanych w ww. ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z prawem do świadczeń przewidzianych w odrębnych przepisach z zakresu zabezpieczenia społecznego, niezależnie od ich ubezpieczeniowego czy też zaopatrzeniowego charakteru, obowiązuje ogólna zasada wypłaty jednego świadczenia. Z treści art. 95 ust. 1 i ust. 2 ustawy emerytalnej wynika nie budząca wątpliwości zasada prawa ubezpieczeniowego, zakładająca prawo do pobierania jednego świadczenia (wyższego lub wybranego przez uprawnionego) w sytuacji tzw. zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w tej ustawie, jak również w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie emerytalnej z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym, między innymi żołnierzy zawodowych. Reguła pobierania jednego świadczenia emerytalno-rentowego znalazła swoje odzwierciedlenie również w art. 7 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 586 – dalej jako ustawa zaopatrzeniowa), który to przepis stanowi, iż w przypadku zbiegu prawa do emerytury lub renty przewidzianych w tejże ustawie zaopatrzeniowej z prawem do emerytury lub renty określonym w odrębnych przepisach (w szczególności w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) wypłaca się świadczenie wyższe lub wybrane przez osobę uprawnioną, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej. Przywołane powyżej unormowania, zarówno art. 95 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jak i art. 7 ustawy zaopatrzeniowej wykluczają zatem możliwość wypłaty zbiegających się świadczeń wojskowych ze świadczeniami z ubezpieczeń powszechnych,

poza wskazanymi przez ustawodawcę wyjątkowymi sytuacjami. Zasada pobierania jednego świadczenia doznaje wyjątku, między innymi w art. 96 ust. 1 ustawy emerytalnej, który w punkcie 1 odnosi się do renty inwalidy wojennego i wojskowego, którego niezdolność do pracy pozostaje w związku ze służbą wojskową, w punkcie 2 dotyczy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej pobytem w miejscach, o których mowa w art. 3 i 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2020r., poz. 517); natomiast w punkcie 3 odnosi się do prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy, wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy lub chorobą zawodową, co znajduje rozwinięcie w art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Z kolei wyjątek od ogólnych zasad wypłacania jednego świadczenia, wynikający z art. 95 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dotyczy przypadku emerytur wojskowych obliczonych na podstawie art. 15a ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, to jest emerytury żołnierza, który został powołany do zawodowej służby wojskowej po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r. Przywołane powyżej unormowania, zarówno art. 95 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jak i art. 7 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy wykluczają możliwość wypłaty zbiegających się świadczeń wojskowych ze świadczeniami z ubezpieczeń powszechnych, poza wskazanymi wyżej wyjątkowymi sytuacjami.

Wypada przy tym zaznaczyć, iż zasada prawa do pobierania tylko jednego świadczenia z zakresu zabezpieczenia społecznego nie jest nowa i została do ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przejęta z ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. Zagadnienie związane z prawem do pobierania jednego ze zbiegających się świadczeń emerytalno-rentowych zostało również omówione w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Wprawdzie w dacie, kiedy zostało złożone odwołanie, judykatura nie była w tym względzie jednolita. Między innymi w wyrokach z 4 grudnia 2013 r. (II UK 223/13, LEX nr 1394110), z 8 maja 2012 r. (II UK 237/11, OSNP 2013, nr 7-8, poz. 91) oraz z 24 maja 2012 r. (II UK 261/11, LEX nr 1227967), Sąd Najwyższy opowiedział się przeciwko możliwości jednoczesnego pobierania świadczenia wypłacanego z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz z zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Natomiast w innych orzeczeniach, wskazano, że o zastosowaniu wyjątku od zasady wypłacania jednego świadczenia decyduje brak możliwości obliczenia emerytury wojskowej przy uwzględnieniu „cywilnego” stażu emerytalnego, a nie data przyjęcia żołnierza zawodowego do służby wojskowej.

Ostatecznie, rozstrzygając różne poglądy prezentowane w orzecznictwie, Sąd Najwyższy w uchwale składu 7 sędziów z dnia 15 grudnia 2021 roku (III UZP 7/21, LEX nr 3274620) wyraził pogląd, że ubezpieczonemu, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r. i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy jej wymiaru obliczoną bez uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych, z tytułu których jest uprawniony również do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez niego.

Sąd w przedmiotowej sprawie, uwzględniając powyższe poglądy stwierdził, że choć J. M. nabył zarówno prawo do emerytury wojskowej, jak i do emerytury z FUS z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego, to jest uprawniony do pobierania jednego z tych świadczeń. W przedmiotowej sprawie nie zostały spełnione przesłanki, umożliwiające odstępianie od ogólnej zasady wypłacania jednego świadczenia. W realiach rozpatrywanego przypadku nie znajduje zastosowania przepis art. 95 ust. 2 ustawy, z racji tego, że J. M. pozostawał w służbie wojskowej przed 2 stycznia 1999 r., a podstawa wymiaru emerytury wojskowej uległa zwiększeniu w oparciu o staż „cywilny”, co znalazło odzwierciedlenie w decyzjach z 18 listopada 2009 r. i z 10 lipca 2012 r. Należy przy tym pamiętać, że omówione wyżej przepisy odnoszące się do wyjątków od reguły wypłacania jednego świadczenia, jako regulacje szczególne podlegają wykładni ścisłej, a ich rozszerzająca interpretacja jest niedopuszczalna.

Sąd, nie znajdując więc podstaw do zmiany decyzji organu rentowego z 23 czerwca 2021 r., znak (...) oddalił odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., o czym orzekł w sentencji wyroku.